

Handläggare
Per Hammarström

Datum
2016-09-29

Diarienummer
ALN 2015-0243

Äldrenämnden

Ekonomiskt bokslut och prognos per augusti 2016

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta,

att godkänna periodbokslut och årsprognos per augusti 2016 enligt föreliggande förslag, samt

att överlämna bokslutshandlingar per augusti 2016 till kommunstyrelsen.

Ärendet

Nämnden ska enligt kommunfullmäktiges beslut upprätta periodbokslut för perioden 2016-01-01 – 2016-08-31. Av bokslutet framgår att nettokostnaden för tidsperioden är 37,7 mnkr lägre än kommunbidraget.

Nämndens prognos för helåret är 1.679,9 mnkr vilket är 39,2 mnkr lägre än årets kommunbidrag.

Ärendet innehåller följande handling:

Analys av periodbokslut och årsprognos

Äldreförvaltningen

Gunn-Henny Dahl
Direktör

Uppföljning per augusti 2016

Äldrenämnden

Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Resultat perioden	Nettokostnad årsprognos	Nettokostnad fg år	Resultat april- prognos	Resultat augusti- prognos
Nämnden totalt	1 719,1	37,7	1 679,9	1 662,1	8,4	39,2
Politisk verksamhet	1,1	0,2	1,1	1,0	0,0	0,0
Vård och omsorg om äldre	1 718,0	37,5	1 678,8	1 661,0	8,9	39,2
varav öppna insatser	79,5	10,5	64,3	78,1	13,9	15,2
varav SoL och HSL	1 638,5	27,0	1 614,5	1 582,9	-5,0	24,0
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,0
Nettoinvesteringar	2,0	1,0	2,0			
Resultatrisk	Försämring 5,0	Förbättring 5,0	Prognosspann		34,2	44,2

Analys av augustibokslut och helårsprognos

Ovanstående tabell, visar utfall och prognos i relation till kommunfullmäktiges ramtilldelning per verksamhetsområde 2016. Nämndens årsprognos per augusti 2016 visar en lägre nettokostnad avseende öppna insatser än den av fullmäktige angivna ramen inom området. Detta gäller även inom de verksamheter som styrs av Socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) dvs. merparten av de områden som reglerar nämndens verksamhet.

Den ekonomiska och verksamhetsmässiga utvecklingen i relation till nämndens fastställda budget kommenteras vidare nedan.

Nämndens periodbokslut per augusti visar på en lägre nettokostnad än anvisat kommunbidrag med 37,7 mnkr eller 3%. Den lägre nettokostnaden återfinns inom:

Förebyggande verksamhet, totalt med 3 mnkr eller 7% jämfört med budget

Ordinärt boende, totalt med 24,6 mnkr eller 5%

Särskilt boende, med 7,5 mnkr eller 1%.

Ekonomisk reglering av bostadsanpassningens överförande till plan- och byggnadsnämnden har skett under augusti månad och beloppsmässigt uppgått till 20,8 mnkr avseende helår 2016.

Målet för nämnden 2016 är självfallet en ekonomi i balans, nämnden arbetar också för att verksamheter med nettokostnader som ligger högre än jämförbara kommuner ska minska. Bokslutet per augusti visar att nämnden mycket väl har uppnått det ekonomiska målet för perioden.

På årsbasis förväntar sig nämnden kunna bibehålla den positiva trend som framkommit i gångna perioder och i periodbokslutet. Nämnden antar en prognos för helåret som med 39,2 mnkr understiger anvisad budgetram.

Riskkällor och osäkerhet

Nämnden bedömer inte att större avvikelser från angiven prognos behöver ske. Pågående inventering av nämndens anläggningstillgångar och eventuella behov av direktavskrivningar i år, kan komma påverka kostnaderna under hösten i storleksordningen 3,5-4,0 mnkr. Eftersom det återstår en tredjedel av året finns osäkerhet framförallt kring utvecklingen inom hemtjänst/hemvård och vilka kostnadsdrivande effekter en ökning av vårdefterfrågan kan få. Nämnden väljer främst utifrån detta att ange en prognostiserad ekonomisk riskmarginal på +/- 5 mnkr.

Beskrivning per delområde och verksamhet

Tabell 1

Äldrenämnden, tkr Period: 201601 - 201608	För.g. års ack utfall	Periodens ack utfall	Periodens ack budget	Diff mot periodens budget		Årsprognos	Årsbudget
	201501 - 201508	201601 - 201608	201601 - 201608				
Politisk verksamhet	673	539	750	-211	28%	1 125	1 125
Förebyggande verksamhet	53 394	42 457	45 424	-2 967	7%	64 267	68 147
Ordinärt boende	514 694	468 810	493 441	-24 631	5%	706 968	735 309
Särskilt boende	538 424	596 561	604 025	-7 464	1%	907 542	914 526
Kommunbidrag	-1 115 926	-1 146 071	-1 146 071			-1 719 107	-1 719 107
Totalt	-8 741	-37 711	-2 200	-35 511	-	-39 205	0

Tabell 2

Äldrenämnden per verksamhet Period: 201601 - 201608	För.g. års ack utfall	Periodens ack utfall	Periodens ack budget	Diff mot periodens budget		Årsprognos	Årsbudget
	201501 - 201508	201601 - 201608	201601 - 201608			augusti	
110 Nämnd- och styrelseverks	673	539	750	-211	28%	1 125	1 125
Totalt	673	539	750	-211	28%	1 125	1 125

Inom nämndens egna politiska verksamhet uppvisas en lägre nettokostnad än budget på 0,2 mnkr under perioden. I prognos för året förväntas kostnaderna hållas inom anvisad budgetram.

Tabell 3

Äldrenämnden per verksamhet Period: 201601 - 201608	För.g. års ack utfall	Periodens ack utfall	Periodens ack budget	Diff mot periodens budget		Årsprognos	Årsbudget
	201501 - 201508	201601 - 201608	201601 - 201608			augusti	
511 Träffpunkter äldre	13 385	11 896	12 172	-276	2%	17 993	18 259
519 Övrig förebyggande verksamhet	40 009	30 561	33 252	-2 690	8%	46 273	49 888
Totalt	53 394	42 457	45 424	-2 967	7%	64 267	68 147

Öppen förebyggande verksamhet visar på en lägre nettokostnad per augusti på nära 3 mnkr. Inga kostnadsdrivande förändringar bedöms ske under året. En prognos antas som understiger given nämndbudget med 3,9 mnkr.

Tabell 4

Äldrenämnden per verksamhet Period: 201601 - 201608	För.g. års ack utfall	Periodens ack utfall	Periodens ack budget	Diff mot periodens budget		Årsprognos	Årsbudget
	201501 - 201508	201601 - 201608	201601 - 201608			augusti	
5210 Övriga insatser ord boende för	30 651	28 601	30 031	-1 430	5%	45 135	45 046
5211 Hemtjänst/hemvård	317 440	294 990	312 055	-17 065	5%	439 452	463 184
5212 Anhöriganställning	14 809	10 694	12 670	-1 976	16%	15 438	19 006
5213 Personlig assistans, SOL	7 627	7 340	6 824	515	-8%	11 203	10 237
5214 Ledsagarservice, Sol	3 897	3 330	4 097	-767	19%	5 224	6 145
5215 Avlösarservice, Sol	41	28	36	-8	23%	45	54
5216 Kontaktperson, Sol	1 284	771	1 356	-584	43%	1 224	2 033
5217 Dagverksamhet	14 103	15 809	15 428	382	-2%	24 834	23 142
5218 Korttidsvård	124 843	107 247	110 944	-3 697	3%	164 412	166 462
Totalt	514 694	468 810	493 441	-24 631	5%	706 968	735 309

Inom verksamhetsområdet ordinärt boende SoL uppvisas en lägre nettokostnad jämfört med budget på 24,6 mnkr under perioden januari-augusti.

Av denna lägre nettokostnad uppvisas 1,4 mnkr inom verksamhet övriga insatser, 17,1 mnkr inom verksamhet hemtjänst/hemvård samt 3,7 mnkr inom verksamhet korttidsvård. Övriga verksamheter uppvisar sammantaget, en lägre nettokostnad än budget på 2,4 mnkr.

Jämfört med ackumulerat utfall per augusti 2015 har nämnden 2016 minskat sina nettokostnader för ordinärt boende med 45,9 mnkr eller nära 9 %. Merparten av minskningen återfinns inom hemtjänst/hemvård och korttidsvård.

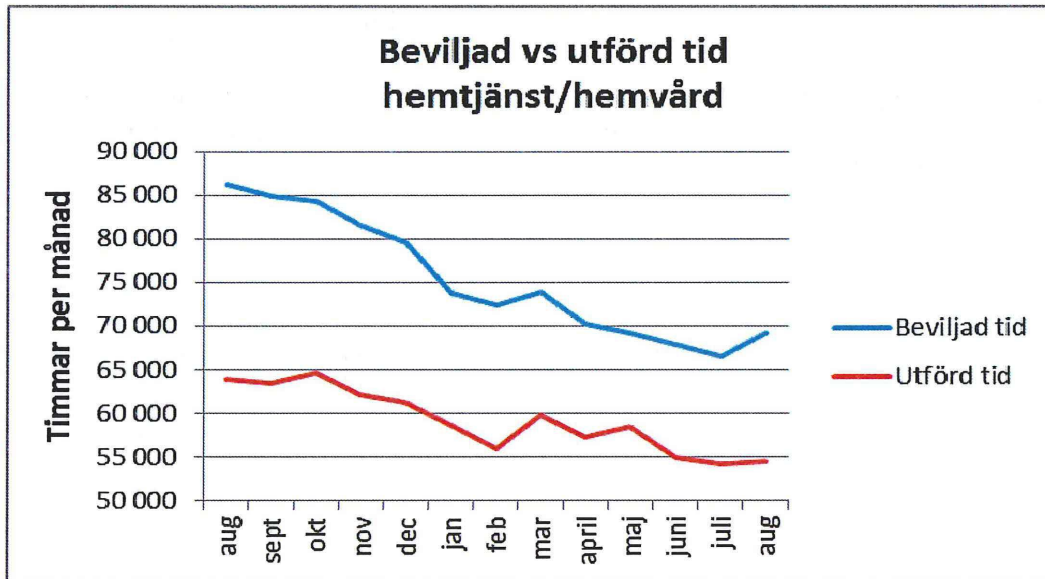
Vad gäller hemtjänst/hemvård tas höjd i prognosen för en ökande kostnadsnivå under årets sista tertial. En av orsakerna till detta är att inga platser i nya boenden beräknas tillkomma under denna period.

Korttidsplatserna på Björngården flyttas nu till Omtankens lokaler. Enheten benämns Vipängens korttidsboende. I prognos för korttidsvården tas höjd bland annat för tillkommande

kostnader i samband med detta varför årsutfall beräknas ligga endast något under nivå i årsbudget.

Totalt för verksamhetsområdet ordinärt boende förväntas ett årsutfall understigande budget med 28,3 mnkr, varav hemtjänst/hemvård, 23,7 mnkr, korttidsvård, 2,1 mnkr samt övriga verksamheter, 2,5 mnkr.

Verksamhetsstatistik, hemtjänst/hemvård

I diagrammet ovan framkommer att timmarna både för beviljad och utförd tid har minskat väsentligt jämfört med augusti 2015. Detta är ett resultat av arbetet med mer träffsäkra bedömningar av hemtjänstinsatser som pågått under 2015 och som fortsätter 2016 vid uppföljning och omprövning av beslut om insatser.

I nedanstående tabeller illustreras detta mer ingående

Tabell 5

Beviljade timmar	År 2015				2016			
	maj	juni	juli	aug	maj	juni	juli	aug
Ålder								
65-79 år 2015, 65-69 år 2016	25 929	25 963	25 279	25 395	3 713	3 778	3 736	3 781
70-74					6 593	6 406	6 065	6 149
75-79					8 952	9 474	8 995	9 365
Summa 65-79	25 929	25 963	25 279	25 395	19 258	19 658	18 796	19 295
80-89	40 619	38 412	37 290	37 054	30 493	29 927	29 612	30 877
90>	24 981	24 293	24 034	23 739	19 405	18 244	18 070	19 005
Summa 80-w	65 600	62 705	61 324	60 793	49 898	48 171	47 682	49 882
Totalt beviljade timmar	91 529	88 668	86 603	86 188	69 156	67 829	66 478	69 177

Beviljade timmar per åldersgrupp har minskat i åldersgruppen 65-79 år från 25 395 timmar i augusti 2015 till 19 295 timmar i augusti 2016 eller 24%. I åldersgruppen 80 år och äldre har antalet beviljade timmar också minskat i hög grad, från 60 793 timmar i augusti 2015 till 49 882 i augusti 2016 eller ca 18%.

Relationen beviljade beslut och ålder visar att i Uppsala har 28% av beviljade insatser riktade till gruppen 65-79 år och resterade 72% är beslut till åldersgruppen 80+. Det innebär att åldersgruppen 80+ genererar 72% av nämndens kostnader för insatser. Nämnden arbetar därför aktivt för att möta den nettokostnadsutveckling som kommer generas av den demografiska utvecklingen innebärande att åldersgruppen 80+ kommer öka kraftigt de kommande åren.

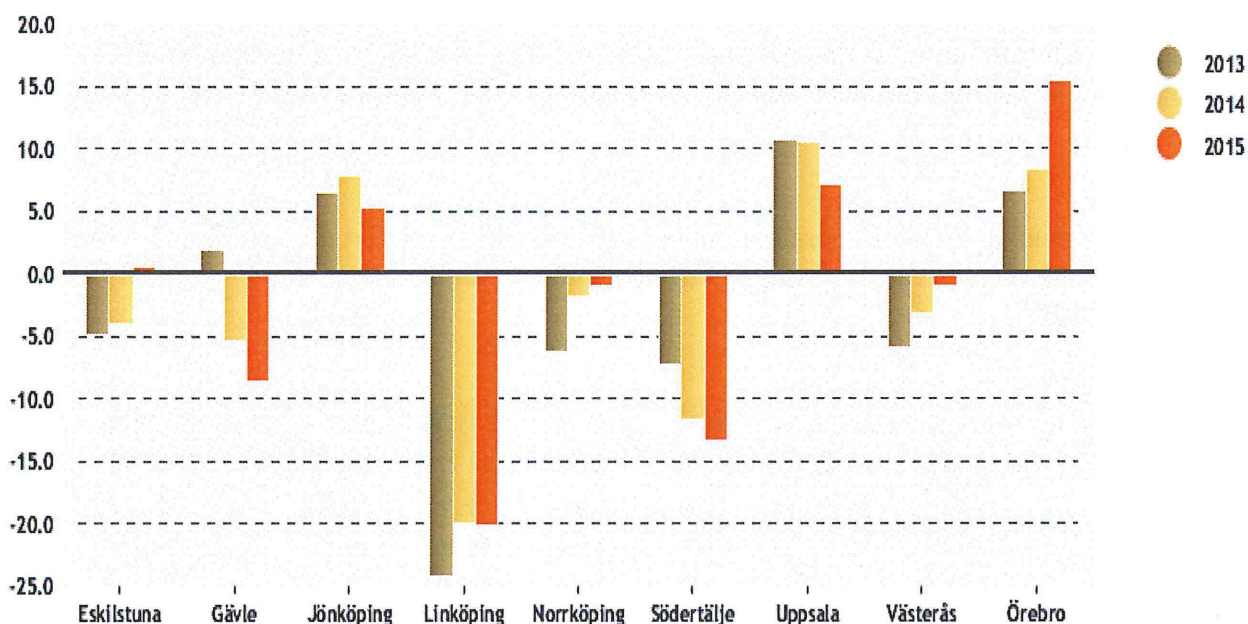
Jämfört med andra jämförbara kommuner har Uppsala en relativt ung befolkning vilket betyder att våra kostnader ska ligga lägre än andra kommuner som har större andel i åldersgruppen 80+.

Tabell 6

Kommun	65-79 år	Andel %	80-w	Andel %	65-w	Andel %	Befolkning 2015
Uppsala	26 498	12,6%	8 276	3,9%	34 774	16,5%	210 126
Umeå	15 027	12,4%	4 760	3,9%	19 787	16,4%	120 777
Lund	14 183	12,1%	4 668	4,0%	18 851	16,1%	116 834
Örebro	19 375	13,4%	6 716	4,7%	26 091	18,1%	144 200
Norrköping	19 317	14,1%	6 748	4,9%	26 065	19,0%	137 035
Linköping	19 076	12,5%	7 621	5,0%	26 697	17,5%	152 966
Västerås	21 146	14,6%	7 466	5,1%	28 612	19,7%	145 218
Jönköping	18 452	13,8%	7 025	5,3%	25 477	19,1%	133 310
Total	153 074	13,2%	53 280	4,6%	206 354	17,8%	1 160 466

Nettokostnader äldreomsorg avseende 2015 har nyligen presenterats i analysverktyget Kolada. Av nedan sammanfattande bild av äldreomsorgens ekonomiska utveckling framgår att det relativa negativa läget i förhållandet till nedanstående kommuner förbättrats under 2015, en avvikelse kring 10 % under åren 2013-2014 till 7 % under 2015. Det relativa kostnadsläget är fortfarande något högt i Uppsala men en trend kan skönjas som är positiv.

Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%) (Värde)

Tabell 7

År	2015				2016			
	maj	juni	juli	aug	maj	juni	juli	aug
Totalt utförda timmar	68 920	66 996	65 732	63 849	58 411	54 968	54 180	54 417
Jämförelse mellan 2015 & 2016					-10 509	-12 028	-11 552	-9 432

I tabellen ovan framgår att utförda timmar per augusti 2016 är 9 432 färre än i augusti 2015. Totalt för hela jämförda perioden maj till augusti respektive år har en minskning skett med 43 521 timmar motsvarande ca 16 mnkr i lägre kostnader.

Tabell 8

År	2015				2016			
	maj	juni	juli	aug	maj	juni	juli	aug
Andel utförda timmar i relation till beviljade timmar	75%	76%	76%	74%	84%	81%	82%	79%

Utförandegraden av beviljade timmar har ökat från 74% i augusti 2015 till 79% i augusti 2016, den ökade utförandegraden är viktig att följa eftersom den visar hur stor risk som ligger mellan beviljad insats och utförd insats. Myndigheten arbetar för att i högre grad säkerställa att beviljade insatstimmar motsvarar de faktiska behoven. Riskerna finns annars att utförare utför och fakturerar mer tid än vad brukaren faktiskt har behov av. Mindre luft mellan beviljad och utförd tid minimerar risken och visar vilken nivå behovet faktiskt ligger på i Uppsala Kommun.

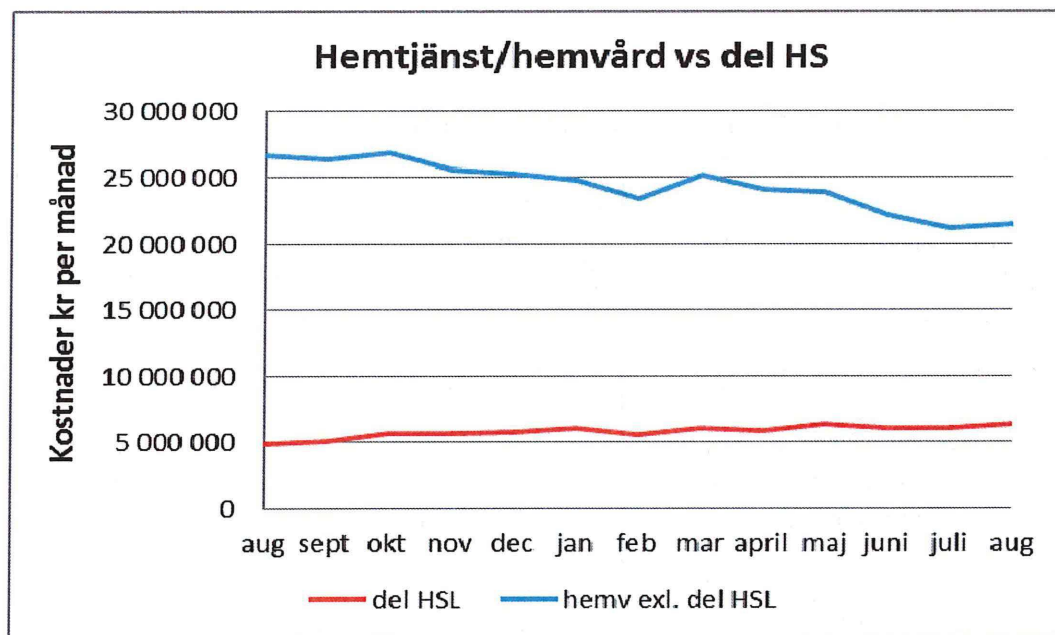
Tabell 9

Brukare m bev/utförd tid Antal timmar/månad	2015				2016			
	maj	juni	juli	aug	maj	juni	juli	aug
0-0,99 timmar	305	296	287	310	309	319	331	332
1 - 119 timmar	2 191	2 220	2 196	2 181	2 117	2 119	2 067	2 112
120 - 149 timmar	34	35	30	25	23	23	24	21
150 - 300 timmar	62	48	66	65	37	29	27	23
301 - timmar	8	6	3	3	0	1	0	0
Maxvärde (timmar)	453	415	350	354	278	340	261	248

I tabellen ovan framgår att antalet brukare med 0-1 timmar hemtjänst, larmkunder, har ökat i, i förhållande till antalet under jämförbara månader 2015. Gruppen 1-119 timmar har minskat något och samtliga med beslut över 120 timmar har minskat stadigt under 2015 och fortsatt under 2016, givetvis med månatliga variationer.

Verksamhetskostnader, hemtjänst/hemvård

Se trenden i diagrammet nedan. Den övre grafen visar hur kostnaderna för hemtjänst/hemvård minskar dvs. grafen pekar nedåt. Den nedre grafen ligger ganska plant men med en tydlig tendens på ökning av delegerad hälso- och sjukvård. Utförda timmar som endast legitimerad och delegerad hälso- och sjukvårdspersonal styr över.

Nämnden ser minskade nettokostnader för hemtjänst/hemvård jämfört med föregående år, däremot syns inte att kostnaderna minskar i den utsträckning som beviljade och utförda timmar minskar. Den översyn som nu sker i syfte att ta fram en ändrad ersättningsmodell inom hemtjänst/hemsjukvård beräknas ge ekonomisk effekt år 2017. Delegerad hälso- och sjukvård bedöms av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal och på grund av detta kan omfattningen inte påverkas genom biståndsbeslut.

Tabell 10

Äldrenämnden per verksamhet Period: 201601 - 201608	För.g. års ack utfall 201501 - 201508	Periodens ack utfall 201601 - 201608	Periodens ack budget 201601 - 201608	Diff mot periodens budget		Årsprognos	Årsbudget
	5222 Demensboende	248 668	293 206	296 448	-3 242	1%	445 445
5224 Omvårdnadsboende	289 771	303 354	307 577	-4 222	1%	462 097	465 804
Totalt	538 424	596 561	604 025	-7 464	1%	907 542	914 526

Nettokostnaden inom särskilt boende ligger totalt per augusti under budget med ca 7,5 mnkr. Den främsta orsaken till detta är att belagda platser vid Villa Hovstallet och vid Gutasunds vårdboende är lägre än vad som budgeterats för dessa boenden under perioden. Även lägre lokalkostnader än budgeterat bidrar till avvikelsen.

Mot bakgrund av en redan verkställd ökad beläggning i ovan nämnda vårdboenden samt att viss höjd tas för en ytterligare ökad beläggningsnivå antas ett positivt årsutfall inom särskilt boende med 7,0 mnkr i relation till budget.

Tabell 11

Väntesituationen för 65-åringar och äldre inom särskilt boende SoL

	2015			2016							
	T1	T2	T3	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Antal ledigförklarade lägenheter	47	56	44	45	49	51	46	56	44	43	45
Antal vårdboendebeslut	50	43	44	44	50	72	60	50	52	56	41
	-2	13	0	1	-1	-21	-14	6	-8	-13	4

	2015			2016							
	T1	T2	T3	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug
Verkställighet av beslut 1)											
Antal väntande på verkställighet	144	140	96	72	69	76	57	58	60	58	53
Varav demens	112	108	72	52	49	38	28	29	31	32	31
Varav omvårdnad	32	32	24	20	20	38	29	29	29	26	22
Därav väntande över 3 månader	52	58	30	18	13	11	10	7	7	9	12
Varav demens	47	54	29	17	13	11	8	6	6	7	9
Varav omvårdnad	5	4	1	1	0	0	2	1	1	2	3

1) Avläst snitt per tertial samt den sista i respektive månad

Ovan framgår att antalet ledigförklarade lägenheter per månad ligger på en förhållandevis stabil nivå under årets första åtta månader. Här syns dock att antalet vårdboendebeslut ökat i ett högre antal än ledigförklarade lägenheter under perioden, totalt 482 beslut och 427 lediga lägenheter.

Det finns en kö till boendelägenheter bestående av 53 personer per augusti, varav 31 personer i kö till demenslägenhet och 22 personer i kö till omvårdnadslägenhet. Det finns en viss tendens till ökning av väntetider över 3 månader.

Vårdboendet Gutasund var belagt med 53 demensplatser av 54 tillgängliga, den sista augusti.

Villa Hovstallet var belagt med 36 platser för dementa och 13 platser inom omvårdnad, per den sista augusti dvs 49 av de totalt tillgängliga 54 platserna/lägenheterna.

Investeringar

Under perioden januari-augusti har investeringar total uppgått till 987 tkr. Varav uppgraderingar av trygghetslarm vid vårdboendet Västergården 400 tkr, och vid vårdboendet Glimmervägen 367 tkr. Ombyggnation har skett vid korttidsboendet Fyrklövern till en kostnad av 164 tkr och slutligen inköp av en spolo/diskdesinfektor till Svartbäckgården, 56 tkr.

Under september-december beräknas investeringarna uppgå till 1 mnkr varav 200 tkr för kompletterande larminstallationer inom särskilda boenden och 800 tkr för inköp av ett flertal nyckelskåp inom hemtjänsten där sådana saknas eller där komplettering behöver ske.

Sammanlagt 2 000 tkr dvs inom tilldelad investeringsram.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING Belopp i tusen kronor	Bokslut f.å.	Årsprognos	Diff %	Diff tkr	Varav effekt av löneavtal		Varav återstående del (volymmer mm)	
					%	tkr	%	tkr
Lönekostnad (konto 50-51)	52 689	50 456	-4%	-2 234	2%	1 127	-6%	-3 361

Utfallet av 2016 års löneöversyn blev 2,25%. En särskild riktad satsning har gjorts på förvaltningens biståndshandläggare för att möta upp den ökade lönekonkurrensen från dels andra förvaltningar, dels närliggande kommuner.

Den lönekostnadssänkning 2016 som framkommer är framförallt en konsekvens av att bostadsanpassningen och dess medarbetare överförs till plan- och byggnadsnämnden under 2016, totalt – 2 604,1 tkr.

Resterande del av avvikelserna förklaras av att förvaltningen under 2015 vakantsatte ett antal tjänster på grund av befarat ekonomiskt överskridande. Återbesättningar har skett i slutet av 2015 och i början av 2016 vilket på helår ger en volymökning mellan åren på 767 tkr. Nettoförändringen av förändrad organisering av MAS/MAR-verksamheten samt ökning av viss bemanning efter omorganisering vid förvaltningen under 2016, har medfört sänkta lönekostnader jämfört med 2015 på ca - 800 tkr.